

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.11, november 2017

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredegørelse og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1816 (SJ: 294)

Teksten er etableret af Vibeke A. Pedersen

Punktkommentarer, indledning og tekstredegørelse er skrevet af Vibeke A. Pedersen, redigeret af Steen Tullberg og Kirsten Vad

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Flemming Lundgreen-Nielsen

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:1]

Kundgjørelse

angaaende

Udgaven af Saxos og Snorros Krøniker.

Et Aar er nu henrundet, siden vi kundgjorde Oprettelsen af et Selskab, hvis Øiemeed er, ved Fleres Understøttelse at gjøre de Skatte Fædrene i Historien have efterladt os, frugtbare til menig Mands Bedste, ei meget kortere er det siden vi udgav Prøver af Saxos og Snorros Rigs-Krøniker i en ny Oversættelse, og indbød deres danske og norske Venner til, ved frivillige Bidrag at skjænke Folkene de dyrebare Mindesmærker om Fædres Liv og Idrætter. Vi haabede dengang at kunne alt i indeværende Aar have bragt Halvdelen af Værket for Lyset, men, formedelst den længere Tid Bidragenes Indsamling medtager, er det blevet umueligt. Dette

ansee vi imidlertid for vor Pligt at bevise, og troe ei at kunne gjøre det bedre end ved en summarisk Fortegnelse paa hvad der i hver Maaned er indkommet.

September 1815.

Fra en enkelt Mand	20 Rbd.	"	Mk.	N. B.

October.

Fra de underordnede Embedsmænd i det kongl. danske Cancellie	202	—	"	—	—
Fra det forrige Selskab Nordmands- Foreningen	42	—	3	—	—
Fra Enkelte	35	—	"	—	—

November.

Fra Studenter-Selskabet ved det kongl. Frederiks-Universitet i Christiania	500	—	"	—	—
Fra den øverste Classe i Kjøbenhavns Cathedral-Skole	56	—	"	—	—
Fra Enkelte	50	—	"	—	—

December.

Fra Alumnerne paa Regentsen	190	—	"	—	—
Fra Enkelte	50	—	"	—	—

Januari 1816.

Fra enkelte Mænd	163	—	"	—	—

Lateris 1308 Rbd. 3 Mk. N. B.

[A:2]Transport 1308 Rbd. 3 Mk. N. B.

Februari.

Fra en Student-Samling ved det Kjøbenhavnske Universitet	65	—	"	—	—
Fra Slagelse	55	—	"	—	—
Fra en enkelt Mand	20	—	"	—	—

Marts.

Fra Søe-Etatens Inventarie- Comptoir	50	—	"	—	—
Fra Enkelte	40	—	"	—	—

April.

Fra en enkelt Mand	10	—	"	—	—

Mai.

Fra Aalborg Bye og dens Omkreds	521	—	2	—	—
Fra Embedsmænd under General- Post-Directionen	255	—	"	—	—
Fra Frederiksborg Amt	52	—	"	—	—

Junii.

Fra en Studenter-Samling ved det Kjøbenhavnske Universitet	680	—	"	—	—

Julii.

Fra Fyen og Sammes Litteraire Selskab	2700	—	"	—	—
Fra Colding	91	—	"	—	—
Fra Enkelte	160	—	"	—	—

August.

Fra Fyen og Sammes litteraire Selskab	300	—	"	—	—

Tilsammen 6307 Rbd. 5 Mk. N. B.

Desuden have vi modtaget:

Fra Storthinget i Christiania	2275 Rbd.	Norsk.		
Fra Universitets-Lærerne sammesteds	650	–	”	
Fra en enkelt Mand sammesteds	50	–	”	– –
Tilsammen 2975 Rbd. Norsk.				
Fra Fyens litteraire Selskab nogle Sølvpenge anslaaede til	20	Sølvdaler	R. B.	

Heraf sees, at vi først ved det afgjørende Tilskud i *Juli* Maaned ere satte i Stand til at bekoste de to første Bind af *Krønikerne*, og intet Øieblik ville vi nu forsømme, men haabe i November [A:3]Maaned at kunne lade Trykningen begynde, og i *næste Aars Mai* at see den fuldendt. Vel møde herved adskillige Vanskeligheder, da det end kunde synes mange tvivlsomt, hvorvidt den hele Sum vil indkomme, og vi dog, for at hele Værket kan ligne sig selv, maae gjøre Tilberedelser, som forudsætte hvad man kalder tvivlsomt, ja, vi kan ei heller nægte, at, blandt de os gjorte Indvendinger, synes den betydeligst, at et Oplag paa 2000 Exemplarer turde være vel lidet; men deels føle vi det er vor Skyldighed, i Tillid til den historiske Aand, der saavidt har fremmet Værket, trøstigt at begynde, og deels kan vi aldrig glemme, at var der ingen Vanskeligheder, da vare vore Bestræbelser overflødige. For imidlertid, saavidt muligt, at bortrydde hine Vanskeligheder, tillade vi os at yttre følgende Ønsker:

- 1) At De som enten paa vor almindelige eller særdeles Anmodning have umaget sig med, at samle Bidrag, behagelig ville, saavidt det ikke allerede er skeet, i Septbr. eller Octbr. d. A. tilsende os hvad der er indkommet, og, om muligt, underrette os om, naar det Øvrige, som er udlovet enten aarlig eller paa eengang, kan bestemmes til Brug!
- 2) At De som have udlovet Bidrag, det være sig aarlig eller samlede, ville i fornævnde Tidsløb, for saavidt det ei alt er skeet, gunstigst anmelde, enten der hvor de have tegnet sig eller til os, til hvad Tid eller hvilke Terminer vi tør gjøre Regning paa Deres Bidrag.

At gjentage vor Forsikkring om det fuldstændigste Regnskab for de Penge, Kjærlighed til Fædrene betroer som en Helligdom i vore Hænder, vilde vi agte for upassende, dersom det ei skedte for at spørge, om man ønsker det aflagt i to Dele eftersom Værket udkommer, eller paa een Gang, ved dets Slutning, da et om det Første yttret Ønske skal være os en Lov! Slutte kan vi derimod ikke, uden at yttre vor inderlige Glæde over de mange utvetydige Beviser vi i det henrundne Aar have modtaget paa den varme Ihukommelse af Fædrene vi vovede at haabe.

Først maae vi i denne Henseende gladelig anmærke, at det Kongehuus hvis Navn Historien har uadskillelig indflettet i vore Fædres Ærekrands, har ogsaa ved denne Leilighed udtrykkelig stadfæstet Historiens Vidnesbyrd om det inderlige Samfund der altid var mellem Dannemarks Kongeslægt og Folk som mellem

Løver og Hjerter i deres Vaaben. Til den kongelige Gavmildhed, som Nordens Historie har saa meget at takke, og som vi skyldte den store Udgave af Snorros herlige Bog, maatte vi ved denne Leilighed ikke vende os, men Danner-Kongen var livsalig nok til at værdige Sagen den øiensynlige Opmærksomhed, der kunde vises af Majestæten som den ypperste Odelsmand i Fædrenes Minde, og har befalet os at indberette Sagens Udfald for da at modtage et Bidrag Majestæten allernaadigst vil blande med sine troe Undersaatters kiærlige Skierve. Ligeledes har Hans Høihed Prinds Christian Frederik, som Søn af den Prinds, hvis Haand har skaaret Snorros Hædersdragt, værdiget denne Sag en ligesaa sjelden, som uforglemmelig Opmærksomhed, og ydet et i Sandhed *fyrsteligt* Bidrag ei blot ved Gave, men ved Selv at at være Fædrenes Talsmand.

Endelig kan og tør vi ikke fortie vor Glæde ved at have seet baade Dannemarks og Norges studerende Ungdom gløde af Følelser, som love og spaae Fædrene værdige Sønner, og deres Minde talrige, kjærlige, kraftige Talsmænd i Norden!

Til Slutning maae vi med venlig Hu minde Saxos og Snorros Landsmænd om at Øieblikket er kostbart, og gode Gjerninger ei at opsætte. Vild Vaabengnye og alskens Uro har [A:4]nu henved en heel Menneske-Alder, næsten uafbrudt forvirret Europas Folkefærd, lagt an paa at forstyrre de kjærlige Forhold og de fredelige Sysler, samt paa at fængsle Opmærksomheden i det flygtige Øiebliks snevre Kreds. Ingen veed hvorlænge den Stilhed kan vare, som igjen har besøgt os, men alle veed vi at Historien ligesaalidt som Naturen er nogensteds sikkert for Uveir, og vel maae vi da føle os dobbelt opfordrede til med Raskhed og Iver, at bruge de flygtige Dage, helbrede paa de slagne Vunder, bøde paa den skedte Brøst og samle Kraft til at bære hvad den uvisse Fremtid kan bringe. At dette nu ingenlunde naaes ved at glemme det Forbigangne, fordybe sig i det Nærværende og blot hige efter legemlig Nødtørft og Overflødighed, derpaa, og paa den evige Sandhed at det er *Aandskraft* der behøves og fattes, have de seneste Dage givet et uimodsigeligt Beviis, og skal da Noget sanddru forjætte Staterne Kraft og Menneskeheden lysere Dage, da maa det unægtelig være ivrig Bestræbelse for selv at vinde, og hos det menige Folk at vække og udbrede hvad der aandelig styrker og adler Mennesket, hvad der kan trodse Lykkens Omskiftelser og forsøde Vandheld: ophøiende, kjærlige, haabfulde Følelser. At nu *sand Fædrenelands-Kjærlighed* med eet Ord udtrykker hvad der behøves, at den ei kan være tilstede, med mindre et Folk føler sig som een Slægt og eet Legeme i Aanden, og at denne Følelse er umuelig uden kjærligt Minde af den Fortid der indslutter vore adskilte Slægter i den eene, fælles, *Fædrene-Slægt*, det lader sig ikke vel nægte. Er det nu desuden saa, som Historien synes at sige, at her i Norden er Fædrenes Historie den Kundskabs Kilde og blinkende Stjerne, hvortil Folket af Naturen føler sig draget

og vinket, da maa den ogsaa være det Middel, hvorigjennem det her bedst vil lykkes at meddele menig Mand Oplysning og Kundskab, men at den ei dertil kan bruges før den henslumrede Kjærlighed atter opvaagner og at den neppe vækkes, hvis det ei kan skee ved Fortids Krøniker, der ere som et levende Ord af Fædrenes egen Mund, maa vel agtes for vist. En større Gave end de herlige Krøniker — det rige Arvegods efter fattige Fædre — kan vi da ikke skjænke menig Mand i Norden; og vi tør nære det Haab derved at virke til Opvækkelse af en Aand, der vil skjænke Fædrelandet Slægter, som værdigen afløse de Hensovne og Udlevede, i det de med ædel Daad fornye Deres Minde.

Kjøbenhavn den 3die August 1816.

Pram. Treschov. Grundtvig.

Committerede af Selskabet for de Nordiske Oldskrifter.